

8. Nie len ohlasujeme evanjelium, ale aj vychovávame

Vzťah medzi ohlasovaním evanjelia a výchovou je originálnou črtou saleziánskej spirituality, ktorú dnes prijala celá Cirkev. Dekrét blahorečenia dona Bosca hovorí, že bol nevšedným pozoruhodným (eminentným) vychovávateľom. Ako saleziánom nám záleží aj na ľudskej výchove aj na kresťanskej formácii. Dnes si chceme uvedomiť dôležitosť dvojčlenu evanjelizácia a výchova, s podčiarknutím výchovy.

Božie slovo

*Zjavila sa totiž Božia milosť prinášajúca spásu všetkým ľuďom, **ktorá nás vychováva**, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v terajšom veku rozvážne, spravodlivo a nábožne, a očakávali blahoslavené splnenie nádeje a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista. (Tit 2,11-13)*

Tu si povedali: „Či nehorelo naše srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ (Lk 24,32)

Slovo Cirkvi – Mons. Bruno Forte (krátené a upravené)

Témou tohto môjho pastierskeho listu sa stala výchova, pretože odovzdať našim mladým to, na čom nám v živote skutočne záleží, sa dnes zdá ťažšia ako kedykoľvek predtým. Akoby sa vzdialenosť medzi generáciami náhle zväčšila, a to jednak kvôli zrýchleniu prebiehajúcich zmien, ako aj kvôli novosti jazykov, ktoré nám svet počítačov a sietí vnucuje ...

Zdá sa, že naša pastorácia často odpovedá na otázky, ktoré nikto nedáva alebo dáva otázky, ktoré už nikoho nezaujímajú. Skutočnosť sveta bez Boha, v ktorom sa často nachádzame, je azda len ovocím tohto "Boha bez sveta", lebo tak to pripadá mnohým, ktorým ho chceme ponúknuť a ktorí teraz hovoria úplne odlišnými jazykmi ako my. ...

... Ikonou na ktorej vám chcem poukázať na podstatné prvky kresťanskej výchovy je stať o emauzských učeníkoch ...

1. Výchova je kráčať spoločne. Kráčať do neznáma, v ústrety súmraku, ktorý prichádza. Výchova musí zrodiť spoločenstvo, túžbu byť spolu, tak spolu, že nám horí srdce. Strach zo súmraku sa premenil na odvahu kráčať nocou naspäť do Jeruzalema, do Božieho mesta. Vždy budú potrební vychovávatelia, ktorí sú ľuďmi s novým srdcom, schopnými spievať nový chválospev nádeje a viery na cestách, niekedy kľukatých a strmých, ktorými kráčajú pútnici našej doby.

2. Podmienky výchovného procesu. Treba mať čas pre druhého a dať mu čas, sprevádzať ho aj na ceste preč, vytrvalo, veľkodušne. Ježiš neovalil svojou prítomnosťou, dáva im čas na hľadanie, spoznanie. Vychovávateľ sa nielen obetuje, slúži, ale je s osobami, kráča s nimi, diskutuje s nimi, pýta sa ich. Kráčať s nimi, neznamená robiť všetko ako oni. Vychovávateľ musí nájsť „príťažlivé spoločenstvo v rozdielnosti“.

3. **Byť s nimi až po spoločný chlieb**, ktorý sa láme na konci dňa. Kto chce vychovávať musí dokázať, že miluje, že miluje prvý. Iba láska povzbudzuje, dvíha, plodí život.
4. **Ježiš vysvetlil dvom učeníkom Boží plán**, ale tak, že zasiahol ich: srdce, otázky, obavy.
5. **Výchova privádza k návratu** do spoločenstva, k snahe učeníkov podeliť sa o svoju radosť, o to, čím boli oslovení.
6. **Výchova dosiahla svoj cieľ**, keď tí, ktorí ju prijali, sú schopní vyžarovať dar, ktorý ich zasiahol a zmenil: "To, čo potrebujeme v tomto historickom okamihu, sú ľudia, ktorí, skrze osvietenú vieru urobia Boha dôveryhodným v tomto svete... Ľudia, ktorí majú svoj pohľad upriamený na Boha a odtiaľ sa učia pravému človečenstvu, ľudia, ktorých rozum je osvietený Božím svetlom a ktorým Boh otvára srdce... Iba prostredníctvom ľudí, ktorých sa Boh dotýka, sa Boh môže vrátiť medzi ľudí." (kard. Ratzinger, Subiaco 1. apríla 2005)
Vychovávať skrátka neznamena klonovať, ale zapáľovať život darom života, inšpirovať cesty slobody zmysluplnej a plnej existencie, strávenej v službe pravde, ktorá jediná oslobodzuje a oslobodzuje.
7. Biblická ikona Emáuz nám tak umožňuje synteticky **definovať výchovnú činnosť**: vychovávať znamená sprevádzať druhého od smútku nezmyselnosti k radosti života plného zmyslu, uviesť ho do pokladu vlastného srdca a do pokladu srdca Cirkvi, aby mal na ňom účasť prostredníctvom sily šíriacej sa lásky. Kto chce byť vychovávateľom, musí viesť zopakovať s apoštolom Pavlom tieto slová, ktoré sú autentickým výchovným projektom: "Nechceme byť pánmi vašej viery, ale chceme spolupracovať na vašej radosti (por. 2 Kor 1,24)

Saleziánske postrehy k dôležitosti výchovy – don Vecchi

Výchovná práca je **apoštolská a charizmatická** – Ježiš učil a **trpezlivo vychovával** učeníkov – **náboženstvo s rozmerom výchovy zabraňuje** náboženstvu zákonníckemu, náboženstvu puritánskému, náboženstvu ako prostriedku moci, náboženstvu rituálnemu – v Cirkvi potrebujeme vysluhovateľov sviatostí, kazateľov, ale **aj vychovávateľov**.

Naša situácia

1. Prerozprávajme si ako rozumieme dôležitosť výchovy pre kresťanské svedectvo dnes.
2. Má náš apoštolát rozmer výchovy?
3. Ktoré vlastnosti vychovávateľa nám chýbajú najviac?
4. Čo vieme ponúknuť neveriacim mladým ľuďom?

Benedikt XVI: [O naliehavosti výchovy](#)

- Toto sme spoznali a hlbšie si uvedomili
- Toto by sme mohli zmeniť v našej životnej praxi